QORTI TAL-APPELL KRIMINALI

Onor. Imħallef Dr. Neville Camilleri
B.A., M.A. (Fin. Serv.), LL.D., Dip. Trib. Eccles. Melit.

Appell Numru 79/2019

Il-Pulizija

vs.

Ian Bonnici

Illum 14 ta' April 2023

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet miġjuba kontra l-appellant **Ian Bonnici**, detentur tal-Karta tal-Identita' bin-Numru 32587(G), akkużat quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali talli fit-2 ta' Marzu 2014 u fil-jiem ta' qabel ġewwa dawn il-Gżejjer:

1. kellu fil-pussess tiegħu d-droga kokaina speċifikata fl-Ewwel Skeda tal-Ordinanza Dwar il-Mediċini Perikolużi (Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta) meta ma kienx fil-pussess ta' awtorizzazzjoni għall-importazzjoni jew għall-esportazzjoni

maħruġ mit-Tabib Prinċipali tal-Gvern skont id-dispożizzjonijiet tar-4 u s-6 Taqsima tal-Ordinanza u meta ma kienx bil-liċenzja jew xort'oħra awtorizzat li jimmanifattura, jew li jforni d-droga msemmija u meta ma kienx b'xi mod ieħor bil-liċenzja mill-President ta' Malta li jkollu d-droga msemmija fil-pussess tiegħu u naqas li jipprova li d-droga msemmija ġiet fornuta lilu għall-użu tiegħu skont ir-riċetta kif provdut fir-Regolamenti msemmija u dan bi ksur tar-Regoli tal-1939 Dwar il-Kontroll Intern tad-Drogi Perikolużi (G.N. 292/1939) kif sussegwentement emendati u bi ksur tal-Ordinanza dwar il-Mediċini Perikolużi (Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta) liema droga nstabet f'tali ċirkostanzi li juru li ma kinitx għall-użu esklussiv tiegħu;

2. ikkommetta dawn ir-reati fi, jew ġewwa distanza ta' mitt metru mill-parametru ta' skola, *club*, jew xi post simili fejn normalment jiltaqgħu ż-żgħażagħ bi ksur ta' Artikolu 22(2) tal-Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta;

3. sar reċidiv b'sentenza mogħtija mill-Qorti ta' Malta preseduta mill-Maġistrat Dr. N. Camilleri LL.D. nhar l-24 ta' April 2014, liema sentenza saret definittiva u ma tistax tiġi mibdula.

Il-Qorti ġiet mitluba sabiex, barra il-piena skont il-liġi, tordna lill-imputat iħallas l-ispejjeż li għandhom x'jaqsmu mall-ħatra ta' esperti skont Artikolu 533 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali tas-26 ta' Frar 2019, fejn il-Qorti, filwaqt li ma sabitx lill-imputat ħati tat-tieni (2) u tat-tielet (3) imputazzjoni u minnhom illiberatu, wara rat Taqsimiet IV u VI, Artikoli 22(1)(a) u 22(2)(b)(i) tal-Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta u Regolament 9 tal-Leġislazzjoni Sussidjarja 101.02 tal-Liġijiet ta' Malta, ikkundannat lill-imputat tmien (8) xhur priġunerija u elf Euro (€1000) multa. *A tenur* ta' Artikolu 533 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, l-Ewwel Qorti ordnat lill-imputat iħallas lir-Reġistratur l-ispejjeż peritali ammontanti għal mija u tlieta u ħamsin Euro u erbgħin ċenteżmu (€153.40) li kellhom jitħallsu fi żmien xahar

minn dakinhar li ngħatat is-sentenza. Finalment, l-Ewwel Qorti ordnat ukoll id-distruzzjoni tad-droga eżebita hekk kif is-sentenza tgħaddi in ġudikat u dan taħt il-ħarsien tar-Reġistratur li għandu jirrediġi Proċess Verbal li jiddokumenta l-proċedura tad-distruzzjoni, liema dokument għandu jiġi nserit fl-atti tal-kawża mhux aktar tard minn ħmistax-il jum minn tali distruzzjoni.

Rat ir-Rikors tal-appellant ippreżentat fit-12 ta' Marzu 2019 fejn filwaqt li għamel riferenza għas-sentenza appellata talab lil din il-Qorti sabiex: *"tirriforma s-sentenza msemmija billi tikkonfermaha f'dik il-parti fejn ma sabitux ħati tat-tieni u t-tielet imputazzjoni u tirrevokaha fil-parti fejn sabitu ħati ta' l-ewwel imputazzjoni u fejn ġiet erogata l-piena msemmija u minflok issibu ħati ta' l-ewwel imputazzjoni mingħajr l-aggravanti li d-droga li nstabet f'tali ċirkostanzi li juru li ma kienitx għall-użu esklussiv tiegħu u tvarjaha in kwantu tikkonċerna l-piena."*

Rat l-atti u d-dokumenti kollha.

<u>Rat illi dan l-appell ġie assenjat lil din il-Qorti kif preseduta fid-9 ta' Jannar 2023 b'"Assenjazzjonijiet ta' Kawżi u Doveri" mogħti mis-S.T.O. Prim'Imħallef Mark Chetcuti</u>.

Rat il-fedina penali aġġornata tal-appellant eżebita mill-Prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Rat it-traskrizzjoni tas-sottomissjonijiet bil-fomm li kienu saru quddiem din il-Qorti kif diversament preseduta.

Semgħet, fis-seduta tal-20 ta' Marzu 2023, lill-konsulenti legali jiddikjaraw li ma kellhom xejn aktar xi jżidu mas-sottomissjonijiet li kienu diġa' saru quddiem din il-Qorti kif diversament preseduta.

Rat illi l-Qorti stiednet lill-konsulenti legali tal-partijiet jagħmlu sottomissjonijiet dwar il-fatt li fid-*decide* tas-sentenza appellata l-Ewwel Qorti filwaqt li qalet li ma kinitx qed issib lill-imputat ħati tat-tieni (2) u tat-tielet (3) imputazzjoni u lliberatu mill-imsemmija imputazzjonijiet, wara li rat l-Artikoli tal-liġi hija qabdet u

kkundannat lill-appellant għal tmien (8) xhur priġunerija u elf Euro (€1000) multa mingħajr ma qalet jekk kinitx qed issib ħtija jew le fl-appellant fir-rigward tal-ewwel (1) imputazzjoni addebitata kontra tiegħu.

Semgħet lill-konsulenti legali tal-partijiet jagħmlu s-sottomissjonijiet tagħhom dwar dak imsemmi fil-paragrafu preċedenti.

Ikkunsidrat

Illi l-Qorti tibda billi tagħmel riferenza għal Artikolu 382 ta' Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta li jgħid hekk:

> "Il-qorti, meta tagħti s-sentenza kontra l-imputat, għandha tgħid il-fatti li tagħhom dan ikun ġie misjub ħati, tagħti l-piena u ssemmi l-artikolu ta' dan il-Kodiċi jew ta' kull liġi oħra li tkun tikkontempla r-reat."

Illi din il-Qorti tinnota li fid-*decide* tas-sentenza appellata, l-Ewwel Qorti qalet hekk:

> "Għal dawn il-motivi l-Qorti ma ssibx lill-imputat ħati tat-tieni (2) u tielet (3) imputazzjoni u minnhom tilliberah, u wara li rat it-Taqsimiet IV u VI, l-Artikoli 22(1)(a) u 22(2)(b)(i) tal-Kap. 101 tal-Liġijiet ta' Malta, ir-Regolament 9 tal-Leġislazzjoni Sussidjarja 101.02 tikkundanna lill-imputat tmien (8) xhur priġunerija u elf ewro (€1000) multa."

Illi imkien minn dak hawn fuq ċċitat m'hemm imniżżel jekk l-Ewwel Qorti kinitx qed issib ħtija jew le fl-appellant fir-rigward tal-ewwel (1) imputazzjoni.

Illi din il-Qorti tagħmel riferenza għas-sentenza mogħtija fil-31 ta' Mejju 2012 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Joseph Brown** (Numru 307/2010) fejn din il-Qorti diversament preseduta qalet hekk:

"Quddiem l-Ewwel Qorti l-appellat ġie mixli fi tlett akkużi. Ġie liberat mill-ewwel akkuża, instab ħati tat-tieni akkuża, weħel mitt Ewro ammenda iżda għar-rigward tat-tielet akkuża l-Qorti tal-Maġistrati ma ppronunċjatx ruħha għad li kkwotat l-Artikolu 4 tal-Avviż Legali 344/2005 fuq imsemmi.

L-Avukat Ġenerali appella peress illi deherlu fost affarijiet oħra illi l-Ewwel Qorti naqset li tottempra ruħha mad-dettami tal-Artikolu 382 tal-Kodiċi Kriminali li jobbliga lill-Qorti li tgħid il-voti tas-sentenza, tgħid il-fatti li dan tagħhom ikun ġie misjub ħati, tagħti l-piena u ssemmi l-artikolu ta' dan il-Kodiċi jew kull liġi oħra li jkun ikkontempla dan ir-reat.

F'dan il-każ mhuwiex ċar għal x'hix l-ammenda ta' mitt lira qegħda tiġi addebitata, jekk huwiex għat-tieni akkuża li tellef il-ġieħ ta' Davinia Galea u weġġagħha bi kliem b'ġesti jew b'xi mod ieħor jew inkella għat-tielet akkuża li remgħa ż-żibel f'post pubbliku.

L-Ewwel Qorti ma ppronunċjatx ruħha dwar din it-tielet akkuża, għad li rreferiet għall-Artikolu 4 tal-Avviż Legali 344/2005 meta ġiet biex erogat il-piena.

Ma hemmx dubju illi dan l-iżball jwassal għan-nullita' tas-sentenza.

Kif qalet il-kawża fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Mario Agius** deċiża fit-3 ta' Frar 1995: *"in-nuqqas ta' osservanza ta' dak li hemm provdut fl-Artikolu 382 tal-Kodiċi Kriminali jammonta għan-nuqqas ta' formalita' sostanzjali"*.

Dan iwassal għan-nullita' tas-sentenza u kwindi għandha terġa' tinstema mill-ġdid.

Għalhekk din il-Qorti mhijiex sejra tittratta t-tieni aggravju tal-Avukat Ġenerali u ċioè illi l-Ewwel Qorti

erogat piena illi hija ferm anqas minn dik li stabbilit il-Liġi, sabiex dana jiġi kkunsidrat mill-Ewwel Qorti meta tkun qegħda tittratta l-kawża mill-ġdid.

Għal dawn il-motivi l-Qorti taqta' u tiddeċiedi illi tilqa' l-appell tal-Avukat Ġenerali, tħassar u tirrevoka s-sentenza tal-Ewwel Qorti tal-15 ta' Ġunju, 2010 u tordna li l-atti jiġu rimessi lill-Ewwel Qorti sabiex il-kawża terġa' tinstema, trattata u deċiża mill-ġdid."

Illi din il-Qorti tagħmel riferenza wkoll għas-sentenza mogħtija fil-25 ta' Ġunju 2020 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. George Gatt** (Numru 260/2017) fejn din il-Qorti diversament preseduta qalet hekk:

"4. [...] Dan iżda ma huwiex possibbli għaliex l-istess sentenza hija kolpita minn nuqqas ieħor li jikkonsisti fin-nuqqas tal-ewwel Qorti li effettivament tiddeċiedi fuq waħda mill-imputazzjonijiet b'mod, allura, illi li kieku kellha tiddeċiedi dwarha din il-Qorti tkun qed tippriva lill-parti mid-dritt tad-*doppio esame*. Dan jorbot mat-tieni parti tat-tieni aggravju tal-Avukat Ġenerali meta jillanja li s-sentenza mhix waħda *safe and satisfactory* fejn si tratta tat-tieni imputazzjoni. Għal dan il-għan qed tkun riprodotta il-parti konklussiva tas-sentenza appellata:

"Illi għal dawn il-motivi u wara li rat l-Artikoli indikati; u ċioè l-Artikolu 128(b) tal-Kapitolu 10 tal-Liġijiet ta' Malta u Parti II Reg. 12 tal-Kapitolu 465 tal-Liġijiet ta' Malta, u stante li l-ewwel (1) akkuża hija assorbibbli fit-tieni (2) akkuża ma ssibx lill-imputat Geroge Gatt ħati tal-akkużi kif dedotti kontrih."

5. Din il-konklużjoni tipotizza diversi possibilitajiet ta' interpretazzjoni, ħaġa li qatt ma għandu jkun meta si tratta ta' sentenza tal-Qorti. L-ewwel ipoteżi hi dik l-aktar ovvja, iġifieri li għaliex l-ewwel imputazzjoni hi assorbibbli fit-tieni waħda allura mhix qed tinsab ħtija

fiż-żewġ imputazzjonijiet. Fl-ewwel lok, l-hekk imsejjaħ assorbiment kif ravviżat fl-Artikolu 17 tal-Kodiċi Kriminali japplika biss meta tinstab ħtija f'wieħed mir-reati meta t-tieni wieħed jitqies bħala mezz għall-fini u mhux meta jkun hemm liberatorja f'wieħed mir-reati. Apparti dan, il-kwistjoni hawn skrutinata tassumi importanza aktar gravi meta t-tieni ipoteżi tirraviża nuqqas ta' deċiżjoni fuq waħda mill-imputazzjonijiet.

6. Il-Qorti tosserva illi l-ewwel Qorti ma għamlet ebda konsiderazzjoni dwar l-ewwel imputazzjoni u eżaminat biss it-tieni waħda. Dan hu rifless ukoll fil-parti dispożittiva appena riprodotta. Din is-sentenza mhix konformi ma' dak li jitolbu l-Artikoli 377 u 382 tal-Kodiċi Kriminali, iġifieri li l-Qorti għandha tagħti sentenza fuq kull imputazzjoni miġjuba quddiemha. Qed issir riferenza għas-segwenti ġurisprudenza għall-aħjar intendiment: **Il-Pulizija vs. Carmel Mifsud** App. Krim. tas-6.7.2007, **Il-Pulizija vs. Joseph Brown** App. Krim. 31.5.12, **Il-Pulizija vs. Robert Farrugia** App. Krim. 19.11.2015 u **Il-Pulizija vs. Philip Zahra** 348/15 tat-28 ta' Settembru, 2017.

7. L-ewwel Qorti għalhekk naqset milli tosserva formalita' sostanzjali f'żewg istanzi billi indikat data ħażina fis-sentenza tagħha kif ukoll ma kkonsidratx waħda mill-imputazzjonjiet dedotti kontra l-appellat, konsegwenza ta' liema din il-Qorti qed tiddikjara s-sentenza nulla. Sabiex ma tipprivax lill-parti mid-dritt ta' *doppio esame*, qed tordna li l-atti jintbagħtu lura lill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali sabiex terġa' tiddeċiedi l-każ skont il-liġi u stante li issa dan il-każ twal ferm oltre żmien raġjonevoli tissolleċita eżitu aktar spedjenti."

Illi din il-Qorti tabbraċċja l-insenjament tas-sentenzi hawn fuq ikkwotati. Meħud in konsiderazzjoni dak li ngħad aktar 'il fuq fir-

rigward tad-*decide* tas-sentenza appellata u meħud in konsiderazzjoni wkoll dak li jirrikjedi Artikolu 382 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta u kif ukoll dak li ngħad fis-sentenzi hawn fuq ċċitati, din il-Qorti ser tirrevoka s-sentenza appellata u tiddikjaraha nulla. Bħal ma ġara fis-sentenzi ħawn fuq ikkwotati, din il-Qorti ser tibgħat l-atti proċesswali lill-Ewwel Qorti sabiex terġa' tingħata sentenza mill-ġdid skont il-liġi b'dan illi jiġi speċifikat li l-appellant għandu jerġa' jitpoġġa fil-pożizzjoni li kien immedjatament fiha qabel ma ġiet pronunzjata s-sentenza appellata.

Decide

Għal dawn il-motivi, il-Qorti qegħda *ex officio* tirrevoka s-sentenza appellata u, biex ma tipprivax lill-partijiet mill-benefiċċju tad-*doppio esame*, qed tirrinvija l-atti lill-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali sabiex l-appellant jerġa' jitpoġġa fil-pożizzjoni li kien immedjatament qabel ma ġiet pronunzjata s-sentenza appellata u biex terġa' tingħata sentenza mill-ġdid skont il-liġi.

Onor. Dr. Neville Camilleri
Imħallef

Mary Jane Attard
Deputat Reġistratur